

Sygn. akt II CSK 36/13

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa W. S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w G.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 czerwca 2013 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 29 sierpnia 2012 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 3. oddala wniosek adw. K. Ł. - S. o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W sprawie z powództwa W. S. przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Zakładu Karnego w G. o zapłatę kwoty 100 000 tytułem zadośćuczynienia za krzywdy fizyczne i moralne oraz za utratę zdrowia Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 17 kwietnia 2012 r. oddającego powództwo.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego powód zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. 23 i art. 24 w związku z art. 448 k.c., a także naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 67 § 1 i 2, art. 68, art. 87 § 1 i 2, art. 89 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 379 pkt 2, art. 378 § 1 w związku z art. 379 pkt 2 w związku z art. 67 § 1 i 2, art. 68, art. 87 § 1 i 2, art. 89 § 1 i art. 126 § 3 oraz art. 217 § 1 i 2 w związku z art. 227, art. 299, art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na podstawy z art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. to jest nieważność postępowania i oczywistą zasadność skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dokonywana w toku postępowania kasacyjnego ocena skarg kasacyjnych w ramach tzw. przedsądu ma na celu wybór takich spraw, które powinny zostać rozpoznane ze względu na interes publiczny. Rozwiązanie to łączy się ściśle z charakterem skargi kasacyjnej jako szczególnego środka zaskarżenia, uruchamianego nie dla dokonania kolejnej kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia, ale uruchamianego przede wszystkim w interesie ogólnym i ukierunkowanego - przynajmniej ze swego założenia - na rozpatrzenie wyłącznie kwestii prawnych (materialnych i procesowych) związanych z wydanym przez sąd drugiej instancji zaskarżonym orzeczeniem. W związku z tak ukształtowanym modelem zaskarżania prawomocnych orzeczeń, Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wówczas, gdy zachodzą podstawy wymienione w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skarżący odwołując się do podstawy z pkt 3 art. 398⁹ § 1 k.p.c., nieważności postępowania upatrywał w tym, że żaden z pełnomocników strony pozwanej, występujących w postępowaniu apelacyjnym, nie wykazał w należyty sposób

swego umocowania; nie został przeto spełniony wymóg należytego umocowania pełnomocnika procesowego przewidziany w art. 379 pkt 2 k.p.c. W związku z tak sformułowaną przyczyną nieważności zauważyć należy, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje zapatrywanie, podzielane przez skład orzekający, zgodnie z którym strona skarżąca nie może w skardze kasacyjnej podnieść skutecznie zarzutu nieważności postępowania z powodu niewłaściwego umocowania pełnomocnika strony przeciwnej. Przewidziany bowiem w art. 379 pkt 2 k.p.c. wymóg należytego umocowania pełnomocnika procesowego, pod rygorem nieważności postępowania, ustanowiony został w interesie tej strony, która z pełnomocnika tego korzysta. Tylko ta strona może powołać się przeto na nieważność postępowania z powodu nieprawidłowego udzielenia pełnomocnictwa, oraz tylko na korzyść tej strony przyczyna nieważności postępowania z powodu nienależytego umocowania jej pełnomocnika podlega rozważeniu z urzędu przez sąd drugiej instancji (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 marca 1999 r., II CKN 209/98, niepubl., z dnia 21 grudnia 2000 r., IV CKN 209/00, niepubl., z dnia 7 lutego 2002 r., I CKN 489/00, niepubl., z dnia 7 kwietnia 2004 r., IV CK 661/03, niepubl., z dnia 9 marca 2005 r., III CK 263/04, niepubl., z dnia 6 listopada 2008 r., III CSK 209/08, niepubl., z dnia 10 lutego 2011 r. IV CSK 263/10, , niepubl., z dnia 13 maja 2011 r. V CSK 361/10, niepubl.). Z tego przeto względu zarzut nieważności postępowania nie mógł odnieść zamierzonego skutku, w odniesieniu do postępowania przed Sądem drugiej instancji.

Skarżący podniósł również - poza wnioskiem o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania – zarzut nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Wypada zatem zauważyć, że Sąd Najwyższy nie jest w zasadzie uprawniony do badania - w ramach kontroli kasacyjnej - nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji. Takie badanie jest jednak możliwe wtedy, gdy skarżący zarzuci sądowi drugiej instancji naruszenie art. 378 § 1 i art. 386 § 2 k.p.c. przez nieuwzględnienie nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2006 r., II CSK 177/06, niepubl. i z dnia 24 maja 2007 r., V CSK 62/07, niepubl. oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2009 r., II CSK 156/09, niepubl.). Skarżący nie postawił w skardze zarzutu naruszenia art. 386 § 2 k.p.c., co uniemożliwia Sądowi

Najwyższemu dokonanie pośredniej kontroli wadliwości postępowania przed Sądem pierwszej instancji.

Brak też było podstaw do oceny skargi kasacyjnej jako oczywiście uzasadnionej. Ugruntowane zostało w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolite zapatrywanie przyjmujące, że dla wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej wymagane jest wykazanie przez skarżącego, że bez wątpliwości doszło do uchybień i naruszeń przepisów prawa materialnego lub procesowego i gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść orzeczenia albo jeśli podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają skargę. Spełniające te wymogi naruszenie przepisów powinno mieć postać kwalifikowaną, dostrzegalną bez potrzeby wnikliwej analizy prawnej i zagłębiania się w szczegóły sprawy. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego lakoniczne uzasadnienie na tle jej podstaw oraz motywów zaskarżonego wyroku nie daje natomiast podstaw do oceny, że kwestionowane rozstrzygnięcie stanowi konsekwencję jaskrawych błędów w zakresie wykładni prawa.

Z przedstawionych, przeto względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. uwzględniając trudną sytuację zdrowotną i finansową skarżącego.

Wniosek pełnomocnika powoda o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym podlegał oddaleniu. Skargę kasacyjną zawierającą lakoniczne uzasadnienie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, należy kwalifikować jako sporządzoną sprzecznie z zasadami profesjonalizmu. W judykaturze utrwalony jest pogląd, według którego czynności pełnomocnika ustanowionego przez sąd, które są sprzeczne z zasadami profesjonalizmu, nie uzasadniają przyznania kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, nr 6, poz. 123).